

Η Περιφέρεια Αττικής και η Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών, τιμώντας την **Ημέρα Μνήμης Ελλήνων Εβραίων Μαρτύρων και Ηρώων του Ολοκαυτώματος** συνδιοργάνωσαν την Δευτέρα **29 Ιανουαρίου 2018**, το μεν πρωί κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο Ολοκαυτώματος στη συμβολή Ερμού και Ευβούλου παρουσία των Αρχών και επισήμων, το δε απόγευμα εκδήλωση στο Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος» με θέμα «**Σελίδες Μνήμης, Σελίδες Ζωής**» που ήταν αφιερωμένη στο βιβλίο ως το διαχρονικό μέσο αναφοράς και διατήρησης της μνήμης.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους **ο Πρόεδρος του Κράτους του Ισραήλ κ. Ρεουβέν Ρίβλιν** με τη σύζυγό του.

Η εκδήλωση άρχισε με το άσμα «Το τραγούδι της ειρήνης» από τη χορωδία των μαθητών του Σχολείου της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών. Στη συνέχεια μερικοί απ' αυτούς άναψαν τα κεριά της επτάφωτης λυχνίας προκειμένου να τιμήσουν τους ζώντες στην Αθήνα Ομήρους των Στρατοπέδων Συγκέντρωσης και στο πρόσωπό τους όλα τα θύματα του Ολοκαυτώματος.

Κεντρικός ομιλητής ήταν ο διευθυντής της εφημερίδας «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» κ. Αλέξης Παπαχελάς ο οποίος αναφέρθηκε στην άνοδο των ακροδεξιών και λαϊκίστικων κινημάτων στην Ευρώπη ως αιτία της παγκοσμιοποίησης και της αύξησης των ανισοτήτων. Πολλά είναι τα συστατικά που οδηγούν σε μία πολύ επικίνδυνη αύξηση του εθνικισμού, του ρατσισμού, του μίσους χωρίς όρια και λογική. Το βλέπουμε ήδη σε αρκετές χώρες της Ευρώπης όπου ακροδεξιά μορφώματα κερδίζουν συνεχώς έδαφος και σε ορισμένες περιπτώσεις κυβερνούν κιάλας.

Συγκεκριμένα ανέφερε: «Η παγκοσμιοποίηση και οι τεράστιες ανισότητες που έχει προκαλέσει, δημιουργούν ανασφάλεια σε μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης. Εκατομμύρια πολίτες νιώθουν ανασφάλεια καθώς μειώνονται οι προσδοκίες για τους ίδιους και τα παιδιά τους. Οι πλασιέ του λαϊκισμού και του εθνικισμού τούς προσφέρουν εύκολες απαντήσεις και εξηγήσεις. Οι θεωρίες συνωμοσίας δίνουν και

παίρνουν και είναι βάλαμο στα αυτιά των απελπισμένων.

Υπάρχει όμως και ένας ακόμη παράγοντας που βοηθάει στις μέρες μας στην εξάπλωση των ακραίων θέσεων, των στερεότυπων και του ρατσισμού. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδίκτυο έχουν ασφαλώς προσφέρει πολλά θετικά. Λειτουργούν όμως σαν πολλαπλασιαστές για τις δυνάμεις του σκότους. Οι πολίτες αμφισβητούν τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης και αντλούν τις πληροφορίες τους από ανεξέλεγκτες πηγές οι οποίες προσφέρουν απίθανες αλλά και απλοϊκές εξηγήσεις για τα πιο σύνθετα φαινόμενα. Βρίσκουν εκεί θεωρίες συνωμοσίας, οι οποίες πολύ συχνά έχουν και ένα έντονο χαρακτήρα αντισημιτισμού. Κανείς δεν πρέπει να υποτιμήσει τον ρόλο αυτής της νέας μορφής ενημέρωσης και επικοινωνίας.

Στα λάθος χέρια γίνεται ένα πολύ δυνατό όπλο.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά η γηραιά μας ήπειρος δοκιμάζεται από ένα ακόμη φαινόμενο το οποίο βοηθά να φουντώσει ο εξτρεμισμός. Η μαζική εισροή προσφύγων και μεταναστών έχει ξυπνήσει τα πιο ακραία ένστικτα σε πολλές χώρες της Ευρώπης και έχει βοηθήσει να έλθουν στην εξουσία δυνάμεις που τα εκπροσωπούν.

Το χειρότερο που μπορεί να κάνει μία ώριμη δυτική κοινωνία είναι να συμβιβασθεί με την ισχυρή παρουσία η και την συμμετοχή σε κάποιου είδους συγκυβέρνησης τέτοιων ακραίων δυνάμεων. Αυτή η τακτική ρίχνει τις άμυνες και αδρανοποιεί το ανοσοποιητικό σύστημα της δυτικής δημοκρατίας. Είναι όμως ανάγκη να επιδείξουμε μηδενική ανοχή σε όλα τα κρούσματα ρατσισμού, εθνικισμού, αντισημιτισμού. Είναι όλα φρούτα που παράγει το ίδιο δηλητηριασμένο δέντρο.

Για να συμβεί αυτό όμως δεν μπορούμε να αντιμετωπίζουμε με αλαζονεία και υπεροψία τα κομμάτια της κοινωνίας που ζουν μέσα στην απελπισία, έτοιμα να σαγηνευθούν από τις σειρήνες των άκρων. Αυτό είναι το μεγαλύτερο λάθος που μπορούν να κάνουν οι ελίτ των δυτικών δημοκρατιών. Δεν ακούνε, δεν συνομιλούν, και διδάσκουν το πολιτικό ορθό από καθέδρας. Για όλους εμάς που πιστεύουμε στην φιλελεύθερη δημοκρατία και που δεν θέλουμε να δούμε να αναβιώνουν τα φαντάσματα της Ευρώπης είναι σημαντικό να έχουμε καθαρό κεφάλι και ανέπαφη σπονδυλική στήλη και να δίνουμε την μάχη κάθε μέρα. Το χειρότερο που μπορούμε να κάνουμε είναι να αφορίζουμε χωρίς να εξηγούμε πόσο δηλητηριώδη και καταστροφικά είναι τα παράγωγα της άγνοιας και της απελπισίας. Είναι μία μάχη που πρέπει να δίνεται κάθε μέρα, παντού».

Στον χαιρετισμό που απηύθυνε **ο Πρόεδρος του Ισραήλ**, μεταξύ άλλων, είπε: «Στις 27 Ιανουαρίου 1945 το μεγαλύτερο εργοστάσιο θανάτου στην ιστορία της ανθρωπότητας, σταματήστε να λειτουργεί. Ένα εκατομμύριο εξακόσιες χιλιάδες ανθρώπινα θύματα, βρήκαν το θάνατο στο Άουσβιτς. Για τους Ναζί ήταν «αριθμοί». Άτομα χωρίς ταυτότητα και όνομα.

«Η ανθρώπινη συνείδηση ποτέ δεν βιάστηκε, ταπεινώθηκε και παραμορφώθηκε όσο στα στρατόπεδα συγκέντρωσης» έγραψε ο Ιταλοεβραίος συγγραφέας, κρατούμενος

υπ' αριθμόν 174517 του Άουσβιτς, Πρίμο Λέβι. «Πρέπει να πούμε τι είδαν τα μάτια μας απλά και μόνο για να παραμείνει η συνείδηση των ανθρώπων σε εγρήγορση και επιφυλακή... και για να μην ξαναειπωθεί ότι έγινε νέα γενοκτονία».

Έχουν περάσει 73 χρόνια από τότε που έσβησαν τα κρεματόρια του Άουσβιτς. Η απόφαση των Ηνωμένων Εθνών να ορίσει την 27^η Ιανουαρίου ως Διεθνή Ημέρα Μνήμης των Θυμάτων του Ολοκαυτώματος, αναγνωρίζει τη σημασία της μνήμης και της διδασκαλίας του Ολοκαυτώματος στις μελλοντικές γενιές.

Τα τελευταία χρόνια, έχει αυξηθεί το ενδιαφέρον για το Ολοκαύτωμα του Ελληνικού Εβραϊσμού, θα ήθελα να ευχαριστήσω, τον Πρόεδρο της Ελληνικής Βουλής, και την Ελληνική Κυβέρνηση για τις προσπάθειές τους, να εμβαθύνουν τη γνώση και τη μνήμη σε αυτούς τους τομείς. Πέρυσι υπογράφηκε μια μοναδική συμφωνία μεταξύ του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας και του Ιδρύματος YadVashem στην Ιερουσαλήμ, για την εκπαίδευση Ελλήνων δασκάλων σε θέματα που σχετίζονται με το Ολοκαύτωμα. Πριν από δύο δεκαετίες, το Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών εξέδωσε βιβλίο, σχετικά με τους Έλληνες στο Άουσβιτς-Μπίρκεναου, και μόλις πριν από μία εβδομάδα εκδόθηκε άλλο ένα βιβλίο του Γιώργου Πηλιχού που αποτελεί την πλέον ολοκληρωμένη τεκμηρίωση των Ελλήνων Εβραίων και των Ελλήνων Χριστιανών που εκτοπίστηκαν στο Άουσβιτς.

Η υποχρέωση να θυμόμαστε - είναι η υποχρέωση να ξέρουμε. Αλλά, η μνήμη, από μόνη της, δεν αρκεί.

Είμαστε μάρτυρες πολλών εκδηλώσεων αντισημιτισμού να επανεμφανίζονται σε όλο τον κόσμο. Οι Εβραίοι αντιμετωπίζουν και πάλι βλάσφημες επιγραφές στους τοίχους των συναγωγών, βεβηλώσεις στα νεκροταφεία, ζημιές σε μνημεία του Ολοκαυτώματος και μισητά λόγια στα κοινωνικά μέσα. Και ακόμη χειρότερα, εξτρεμιστικά κόμματα της νέας δεξιάς, σημειώνουν επιτυχίες σε εκλογές, χρησιμοποιώντας αντισημιτικά συνθήματα.

Αυτά δεν συμβαίνουν, εκατοντάδες χρόνια μετά το Άουσβιτς σε μακρινές χώρες. Αυτά συμβαίνουν τώρα, στις χώρες της Ευρώπης, και όχι μόνο σε αυτήν.

Αυτά είναι φαινόμενα που πρέπει να αποδοκιμαστούν. Δεν πρέπει να ενδώσουμε στον αντισημιτισμό ή στη ξενοφοβία. Πρέπει να καταπολεμήσουμε τον αντισημιτισμό, το ρατσισμό και κάθε είδους μίσος. Τώρα είναι ώρα για πληροφόρηση και εκπαίδευση!

Είναι σημαντικό ότι η Βουλή των Ελλήνων, όπως και η Ελληνική Κυβέρνηση, υιοθέτησαν τον ορισμό του αντισημιτισμού της Διεθνούς Συμμαχίας Μνήμης του Ολοκαυτώματος. Πρέπει να αποδοκιμάζονται δημόσια οι αντισημιτικές δηλώσεις, τα αντισημιτικά άρθρα και οι αντισημιτικές επιθέσεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης».

Και κατέληξε: «Ας είναι η μνήμη κάθε αδελφού και αδελφής μας μια δέσμη στη δέσμη της αιώνιας ζωής».

Στον χαιρετισμό της **η Περιφερειάρχης Αττικής κ. Ρένα Δούρου** αναφέρθηκε στον αγώνα που καλούμαστε όλοι να δώσουμε καθώς μεταβαίνουμε από την εποχή που υπήρχαν μάρτυρες στην εποχή που παραχαράσσεται η αλήθεια και ξαναγράφεται η ιστορία. «Αγώνας δύσκολος, που η έκβασή του δεν είναι δεδομένη» είπε και συμπλήρωσε «Καλούμαστε να πάρουμε εμείς τη σκυτάλη. Τη σκυτάλη της διαπαιδαγώγησης, της ανάλυσης, της ευθύνης. Της μέγιστης πρόκλησης της αντιμετώπισης των δύο συγκοινωνούντων δοχείων του αντισημιτισμού, της άγνοιας και του μίσους. Των δύο στοιχείων που συστηματικά ανοίγουν τον δρόμο σε συστηματικές πράξεις βεβήλωσης μνημείων όπως έγινε πρόσφατα με τα Μνημεία του Ολοκαυτώματος στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη». Και συνέχισε «Οι λέξεις είναι ανίσχυρες όταν έρχονται αντιμέτωπες με τον όλεθρο· είναι φτωχές, αξιολύπητες και πολύ εύκολα παραχαράσσονται- όπως παρατηρούσε ο Άαρον Άπελφελντ, που έφυγε από τη ζωή πριν από λίγες μέρες. Με αυτή την παρακαταθήκη πρέπει να αναμετρηθούμε. Με τον αγώνα και την αγωνία να κερδίσουμε το στοίχημα ζωής των σελίδων μνήμης. Το στοίχημα του πολιτισμού, της αλληλεγγύης, της συνύπαρξης, της διαφορετικότητας, της ανεκτικότητας. Το στοίχημα της ανθρωπιάς. Το στοίχημα της μνήμης όχι ως πεπερασμένο παρελθόν αλλά ως παρόν. Και ως μέλλον. Για να καταστήσουμε αδιαμφισβήτητη αξία του σήμερα και του αύριο το «δεν ξεχνώ», το «δεν ξεχνάμε»».

Ο Πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος κ. Δαυίδ Σαλιτιέλ στον συγκινητικό χαιρετισμό του ανέφερε μεταξύ άλλων: «Κάθε χρόνο τέτοια μέρα η καρδιά κάθε Εβραίου συνθλίβεται και πάλι... [...] που μετράει τους χαμένους συγγενείς, και αναμετράται ξανά και ξανά με το βάρος της απώλειας και με τα αναπάντητα ερωτήματα...» [...] «Κάθε χρόνο τέτοια μέρα ψάχνω τις σημειώσεις μου, [...] λες και είναι τα λόγια που θα κάνουν τη διαφορά... όταν είναι τα έργα και οι πράξεις που δείχνουν το αντίθετο... [...] Η ιστορία του Ολοκαυτώματος πέρασε κι αυτή -όπως και τα θύματά της- τα δικά της δεινά, κινδύνεψε κι αυτή να εξαφανιστεί μέχρι να εγγραφεί στη συλλογική συνείδηση [...] και να φτάσουμε στη σημερινή θεσμοθετημένη από κράτη και διεθνείς οργανισμούς ΜΝΗΜΗ του Ολοκαυτώματος. [...] Όταν έμαθα για την παρουσία του Προέδρου του Ισραήλ στην φετινή εκδήλωση, μια σκέψη κυριάρχησε στο μυαλό μου: πόσοι Εβραίοι θα είχαν σωθεί εάν υπήρχε το Κράτος του Ισραήλ, εάν είχε ανακηρυχθεί -ας πούμε- 10 χρόνια πριν! Πόσες οικογένειες θα είχαν σωθεί, πόσα παιδιά θα είχαν γεννηθεί.... Σήμερα, καθώς οι ακραίες ιδεολογίες κερδίζουν έδαφος, καθώς η βία και οι αντισημιτικές επιθέσεις έχουν καταστεί μια επικίνδυνη καθημερινότητα στους δρόμους της Ευρώπης, η ελπίδα μας εναποτίθεται στη δύναμη της αντίδρασης, στη συνείδηση ότι Αρχές, κράτη και θεσμοί κινητοποιούνται ενάντια σε κάθε μορφή αποκλεισμού, σε κάθε μορφή ρατσισμού, κάθε φορά που θα χρειαστεί. [...] Θα ήταν παράλειψη εάν δεν αναφερόμουν στις σημαντικές πρωτοβουλίες που έχουν τα τελευταία χρόνια υιοθετηθεί και εφαρμόζονται στην Ελλάδα για την διατήρηση της Μνήμης του Ολοκαυτώματος. Προγράμματα ουσίας που γεμίζουν τη νέα γενιά με γνώση και δίνουν ελπίδα. [...] Η 27η Ιανουαρίου για κάθε Εβραίο είναι πόνος και πένθος ... Για τον υπόλοιπο κόσμο είναι ΕΥΘΥΝΗ! Κάθε χρόνο τέτοια μέρα η ταυτότητα του Εβραίου απογυμνώνεται μπροστά στον κόσμο με έναν και μόνο στόχο: η Μνήμη να γίνει μάθημα και να κρατήσει ζωντανή την ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο...».

Ιδιαίτερα συγκινητική υπήρξε η παρέμβαση του **Μανώλη Γλέζου** ο οποίος μίλησε για τη συνείδηση της ευθύνης, αναφερόμενος στο ηρωικό παράδειγμα του Δημάρχου Ζακύνθου Λουκά Καρρέρ και του Μητροπολίτη Ζακύνθου Χρυσόστομου που σώσανε 272 συμπολίτες τους από βέβαιο θάνατο, και τόνισε ότι πρέπει όλοι μαζί να εργαστούμε για να μη ξανασυμβούν τέτοιες θηριωδίες.

Τέλοςο Πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών κ. Μίνος Μωυσής, στο χαιρετισμό του αναφέρθηκε ότι τα τελευταία χρόνια σε ολόκληρη την Ελλάδα βιώνουμε ένα ολοένα και μεγαλύτερο πλήθος αφιερωμάτων και εκδηλώσεων για το Ολοκαύτωμα. Όπως χαρακτηριστικά είπε: «Αξιοσημείωτη είναι ταυτόχρονα και η στροφή που επιχειρείται στην ποιότητα του μηνύματος για το Ολοκαύτωμα, η αμφισβήτηση ή/και η εγκατάλειψη παγιωμένων απόψεων, η έρευνα και η τεκμηρίωση μιας διαφορετικής αλήθειας, ο φωτισμός νέων και άβολων πτυχών για το τι και πως συνέβη στην Ευρώπη ολόκληρη και στην Ελλάδα, η απόδοση στην πραγματική τους διάσταση των εξαιρέσεων όσων βοήθησαν, ανθρώπων και θεσμών, που επί πολλά χρόνια χρησιμοποιήθηκαν στρεβλά στην κατασκευή κανόνα για να θολώσουν οι συλλογικές και προσωπικές ευθύνες. Κάτι σίγουρα αλλάζει, αλλάζει προς το καλύτερο και αυτό είναι ελπιδοφόρο». Παρά ταύτα, όμως, οι αντισημιτικές απόψεις και ενέργειες είναι σε ανοδική πορεία ενώ αυτοί που τις προκαλούν «επενδύουν στην ανοχή των υπεύθυνων αρχών. Ανοχή που γίνεται συνήθεια και εξελίσσεται σε ανομία». Και συνέχισε κάνοντας έκκληση προς όλους όσους έχουν θέσεις ευθύνης: «Ας μην κάνουμε το γνωστό και ιστορικά με τραγικό τρόπο επιβεβαιωμένο λάθος: Κάθε ενέργεια ρητορική ή βίαιη εναντίον ημών των Εβραίων, κάθε βεβήλωση των Μνημείων μας, κάθε προσβολή και απαξίωση του Ολοκαυτώματος δεν είναι μόνον αντισημιτισμός, δεν είναι αποκλειστικά δική μας υπόθεση. Είναι υπόθεση που διευκολύνει ως καλός αγωγός τη διάκριση με βάση το χρώμα, την καταγωγή, τη θρησκεία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, που στοχοποιεί τη διαφορετικότητα και που την επόμενη μέρα θα έχει θύματα και σε άλλες μειονότητες. Μην έχετε καμία αμφιβολία πως ότι ξεκινάει με τους Εβραίους ποτέ δεν τελειώνει στους Εβραίους».

Στη συνέχεια έγινε ανάγνωση αποσπασμάτων-μαρτυριών από τους ηθοποιούς **Στέλιο Μάινα**, **Ναταλία Τσαλίκη** και **Αλμπέρτο Φάις**, σε μια προσπάθεια να αποδοθεί εν συντομία το χρονικό εκείνης της μαύρης περιόδου, ξεκινώντας με τον εκτοπισμό, στη συνέχεια με τα στρατόπεδα συγκέντρωσης & θανάτου, κατόπιν της απελευθέρωσης και τέλος της περιόδου ενοχής & μνήμης που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Οι αναγνώσεις υπήρξαν συγκλονιστικές και οι εικόνες που τις συνόδευαν εξαιρετικά σκληρές, με αποτέλεσμα η ατμόσφαιρα να φορτιστεί συγκινησιακά.

Η εκδήλωση έκλεισε με μουσικό δρώμενο. Η σοπράνο **Μαριάντζελα Χατζησταματίου** ερμήνευσε με μοναδικό τρόπο τραγούδια στα εβραϊκά, στα λαντίνο και στα αγγλικά, συνοδευόμενη από τους μουσικούς Αχιλλέα Τίγκα (φλογέρες), Άγγελο Ρεπαπή (βιόλα) και Νίκο Παναγιωτίδη (κιθάρα).

Στο φουαγιέ του θεάτρου συνελέγη μεγάλος αριθμός βιβλίων, τα οποία δώρισαν οι προσκεκλημένοι στην εκδήλωση, προκειμένου να ενισχυθεί η βιβλιοθήκη ενός Δημόσιου Σχολείου.

ΠΗΓΗ: Δελτίο Τύπου Ι.Κ. Αθηνών

ΔΕΙΤΕ [ΕΔΩ](#) ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΤΗΣ ΕΡΤ1 ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ (δελτίο ειδήσεων ΕΡΤ1, 29.1.2018, 19:53')